

‘Melk uit natuur’ als nieuw marktconcept

Vanuit het niets hebben Nico en Irma Verduin vijf jaar geleden in het Noord-Hollandse Andijk het grootste melkschapenbedrijf van Nederland opgezet. Ze begonnen met driehonderd schapen, binnenkort zijn het er duizend. Een innovatie van formaat in profit (schaalvergroting), people (inspelen op consumentenwensen) en planet (schapen als natuurbeheerders). Om van de p van passie maar niet te spreken. Want Verduin is alweer met een nieuw initiatief bezig. Volgend jaar wil hij naast de schapenhouderij een grootschalig melkveebedrijf beginnen. Niet zomaar een bedrijf, maar één die koemelk voortbrengt in de natuur.

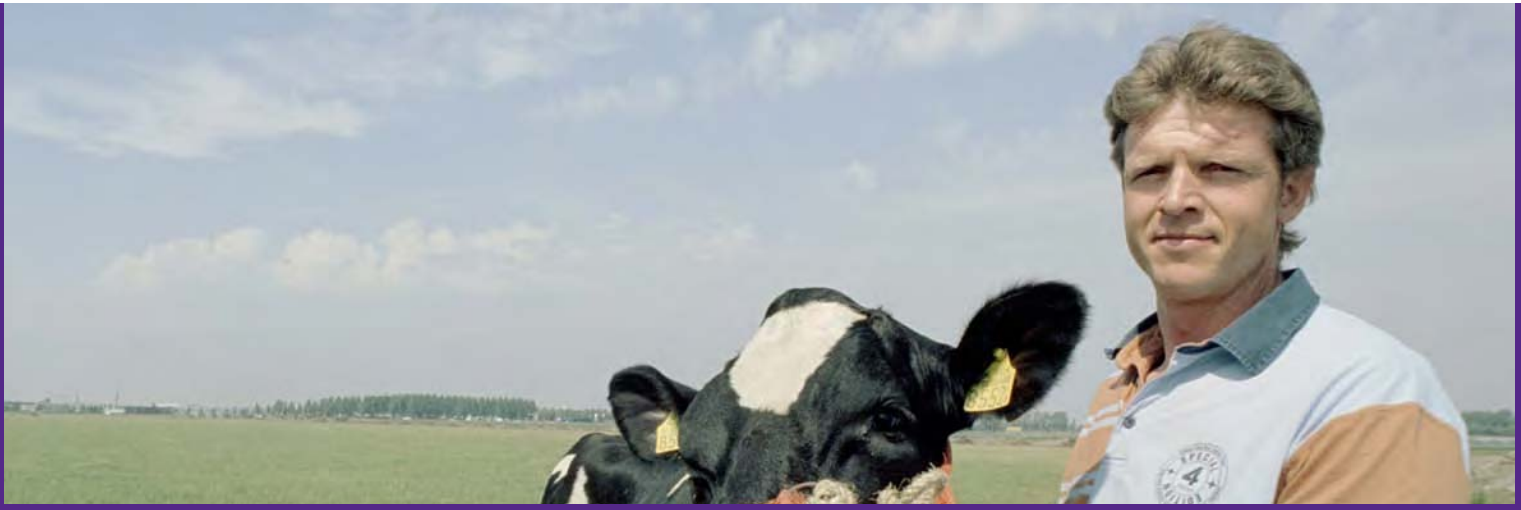
‘Ik ben helemaal in de wolken. Ik heb net twee topkoeien gekocht. Het begin van mijn melkveebedrijf is er!’, zegt een enthousiaste Nico Verduin. ‘Die koeien kon ik echt niet laten schieten. Een veiling van zo’n goede stal kom je maar weinig tegen. Het was dé kans om de basis te leggen voor een goede veestapel.’

De actie past precies bij Verduins ideeën over innovatief ondernemerschap: dromen, denken, durven en vooral doen. Het melkveebedrijf is er nog niet, maar hij neemt er vast een voorschot op. ‘Wij pakken zaken vaak anders aan dan anderen, maar wat we ook ondernemen: het moet in eerste instantie renderen. Dan pas is het ook leuk. Leuk en inkomen zijn sterker aan elkaar gerelateerd dan velen denken.’

Het leuke zit ‘m voor Verduin in het ondernemen met koeien. ‘Als zoon

van een melkveehouder heb ik daar iets mee. Maar ik ben wel een boer met een late roeping. Verschillende dingen heb ik gedaan, later ook enkele melkveebedrijven voor derden opgestart in Nederland en Portugal.’ Uiteindelijk lokte toch het eigen bedrijf. Koeien vielen af: financieel onhaalbaar. Melkgeiten ook: overvolle markt. Bleef over: melkschapen. ‘Daar was weinig over bekend en het heeft bij consumenten een goed imago.’ Nico en Irma pakten het gelijk grensverleggend aan. Niemand heeft zoveel melkschapen en ze zijn ook de eersten met een jaarronde aflammering – zonder gebruik van hormonen – ten behoeve van een constante kwaliteit melk en kaas. Bijzonder is dat het gangbare bedrijf veel natuurgrond pacht, bijna 35 van de 65 hectare. Heel trots zijn ze op de export van fokschapen over heel Europa. En dat ze de financie-

Verduin over innovatief ondernemen

- >> **4 d's: dromen, denken, durven en doen** 'Dromen en denken is makkelijk. Durven en doen is lastiger en houdt ook financiële risico's in. Om problemen te tackelen, moet je netwerken opbouwen van mensen die er belang bij hebben dat je innovatie slaagt'.
- >> **Netwerken van mensen die denken in oplossingen** 'Rond mijn huidige bedrijf heb ik een vaste groep van 15 creatieve meedenkers: van dierenarts, loonbedrijf en accountant, tot bouwbedrijf en bank. Dit soort meedenkers zoek ik ook voor 'Melk uit natuur'.' Ook uit de Melkvee Academie, een kennisnetwerk van LTO en Wageningen UR, put Verduin als kennismakelaar voor regio Noord-Holland de nodige inspiratie. Boeren leren van boeren maar ook van andere ondernemers, adviseurs en netwerken door snelle en hapklare praktijkoplossingen, inzichten en innovaties. De netwerkgroep 'Melk uit natuur' staat voor hem voor innoveren in het kwadraat: een nieuw concept voor een nieuwe markt.
- >> **Gewoon starten en dan oplossen wat op je pad komt** 'Wet- en regelgeving is een lastig punt. Ik weet nu al dat we daar tegenaan gaan lopen. 75% van de innovaties past nu eenmaal niet binnen de geldende regelgeving, zegt innovatieprofessor Ton Elfring van de Universiteit van Amsterdam. Toch moet je gewoon beginnen.'

ring van hun ondernemingsplan met slechts 15 procent eigen vermogen rond kregen, omdat hun plan gewoon goed in elkaar steekt.

>> Modern boeren

Opnieuw komt Verduin met een innovatief idee. Melk uit natuur, een nieuw concept voor een nieuwe markt. 'Ik zie kansen voor een nieuw soort melkveebedrijf. Het melkquotum wordt afgeschaft, er is enorm veel natuurground die roept om een beheerder en de maatschappij wil eerlijke producten met een eerlijk verhaal.'

Ook al is hij niet de enige die een dergelijk concept uitwerkt – in het netwerk 'Melk uit natuur' werken drie andere ondernemers met begeleiding van Wageningen UR aan soortgelijke plannen –, toch is zijn plan uniek. 'In het netwerk gaat het ons om inspiratie en de uitwisseling van theoretische en praktische kennis en ervaring. Melk uit natuur is de enige overeenkomst; we werken de plannen heel verschillend uit.'

Zo wil Verduin met hoogproductieve koeien aan de slag. 'De meesten denken bij natuurbeheer aan oude rassen of dubbeldoelkoeien. Maar vanuit economisch oogpunt moet je juist met hoogproductieve koeien werken, anders kan het niet uit.'

Zijn plan is niet alleen goed voor de boer, ook voor natuurbeheerders, vindt hij. 'Beheer hoeft niet alleen maar veel gemeenschapsgeld te kosten; het kan ook wat opleveren. Boeren en natuur passen beter bij elkaar dan veel mensen denken. Ik noem dit 'modern boeren'. Natuurgebieden kunnen nieuwe economische én ecologische pijlers goed

gebruiken. En ook geven koeien de natuur cultuurhistorisch en landschappelijk extra waarde.' De schapenhouder is in gesprek met natuurorganisaties over het idee. Zo werkt hij een bedrijfsplan uit voor Natuurmonumenten voor een bedrijf van 175 hectare in het Wormer- en Jisperveld. Omdat hiervoor ook drie anderen zijn uitgenodigd, bekijkt hij ook andere opties om aan extra grond te komen.

>> Beslissers

Het is zijn bedoeling in 2007 te beginnen. Langer wachten kan niet, vindt Verduin. Want innoveren is voorop lopen. 'Nu liggen er kansen in de veranderende markten van zuivel, natuur en maatschappij.' Of het echt gaat lukken, hangt vooral af van 'beslissers' bij ministerie, provincie, gemeente, onderzoek, natuurorganisaties en financiers, die een aantal knelpunten kunnen tackelen. Met de kennis en systemen van vandaag, kan hij het bedrijf niet opzetten. 'Ik zoek nog een oplossing voor een tijdelijk melkquotum. Ook zijn nog technische en commerciële innovaties nodig. Er moet een oplossing komen voor de samenstelling van het natuurgras, want het 'normale' natuurgras is niet geschikt voor hoogproductieve koeien. Daarvoor is nader onderzoek nodig. Verder ben ik in gesprek met een marktpartij over een marktconcept onder de voorlopige merknaam NatuurBoer.'

Verduin gelooft in zijn plan. 'Met onze slagvaardigheid en open ondernemersstijl moet het lukken. Het is in ieder geval heel bemoedigend dat er zoveel sympathie voor is.'